

P7_TA(2009)0099

O soluție politică pentru pirateria din largul coastelor Somaliei

Rezoluția Parlamentului European din 26 noiembrie 2009 referitoare la o soluție politică pentru pirateria din largul coastelor Somaliei

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare privind situația din Somalia,
 - având în vedere Rezoluția sa din 23 octombrie 2008 privind pirateria pe mare¹,
 - având în vedere Rezoluția sa din 19 iunie 2008 referitoare la uciderea cu regularitate a civililor în Somalia²,
 - având în vedere concluziile reuniunilor Consiliului consacrate relațiilor externe din 27 iulie 2009 (12354/2009) și din 17 noiembrie 2009 (15914/2009),
 - având în vedere Decizia 2008/918/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 privind lansarea operației militare a Uniunii Europene în vederea unei contribuții la descurajarea, prevenirea și reprimarea actelor de piraterie și de jaf armat din largul coastelor Somaliei (Atalanta)³, denumită Operațiunea Atalanta,
 - având în vedere Rezoluțiile S/RES 1814 (2008), 1816 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008), 1851 (2008), 1863 (2009) și 1972 (2009) ale Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (CSONU),
 - având în vedere schimbul de scrisori între Uniunea Europeană și guvernul Kenyei privind condițiile și modalitățile transferului persoanelor suspectate de săvârșirea unor acte de piraterie și reținute de Forțele Navale Europene (EUNAVFOR) și al bunurilor confiscate aflate în posesia EUNAVFOR, de la EUNAVFOR către Kenya, precum și privind tratamentul acestor persoane ulterior unui astfel de transfer,
 - având în vedere schimbul de scrisori din 30 octombrie 2009 între Uniunea Europeană și Republica Seychelles, prin care este autorizat transferul în Seychelles al suspectilor de piraterie și al persoanelor care au comis jafuri armate capturate de către EUNAVFOR în zona de operațiuni,
 - având în vedere principiile directe convenite de părțile Acordului de pace de la Djibouti din 25 noiembrie 2008, în special înființarea unui guvern de uniune națională și a unui parlament incluziv în Somalia,
 - având în vedere articolul 110 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât reluarea recentă a luptelor dintre insurgenții din Uniunea Tribunalelor Islamice, guvernul federal de tranziție (GFT) și trupele Misiunii Uniunii Africane în Somalia

¹ Texte adoptate, P6_TA(2008)0519.

² Texte adoptate, P6_TA(2008)0313.

³ JO L 330, 9.12.2008, p. 19.

(AMISOM) a condus la creșterea instabilității și la pierderi de vieți omenești în Somalia;

- B. întrucât comunitatea internațională respectă suveranitatea, integritatea teritorială, independența politică și unitatea Somaliei;
- C. întrucât, de la înlăturarea regimului Said Barre în 1991, Somalia nu a avut un guvern funcțional și întrucât de atunci situația politică a fost una de anarhie, marcată de lupte între clanuri și de acte de banditism;
- D. întrucât insecuritatea din ce în ce mai mare din capitala Somaliei, Mogadiscio, a împiedicat ONG-urile naționale și internaționale să facă față catastrofei umanitare care are loc și să rezolve cazurile urgente;
- E. întrucât abuzurile la adresa drepturilor omului și încălcarea pe scară largă a dreptului internațional umanitar de către toate părțile aflate în conflict în Somalia, mai exact tortura și alte rele tratamente, violurile, execuțiile extrajudiciare, detenția arbitrară și atacurile împotriva civililor, a jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului, precum și a infrastructurilor civile continuă să aibă loc în Somalia;
- F. întrucât este preocupat de războiul civil prelungit din Somalia și de implicațiile acestuia pentru procesul de pace și de reconciliere din țară, precum și pentru securitatea și stabilitatea din regiunea Cornului Africii în ansamblul ei;
- G. întrucât atacurile piraților aveau drept țintă, cu foarte puțin timp în urmă, nu numai navele comerciale, ci și navele Programului alimentar mondial (PAM), navele de pescuit și navele de turism;
- H. întrucât astfel de acte de piraterie sunt în parte rezultatul violenței și instabilității politice din Somalia, dar și contribuie la acestea, având repercusiuni asupra restului regiunii Cornului Africii și consecințe asociate pentru populația civilă a Somaliei în ceea ce privește expunerea la amenințări, lipsa dezvoltării și întreruperea ajutoarelor alimentare și a altor eforturi umanitare;
- I. întrucât, la 8 decembrie 2008, Consiliul a decis să lanseze, ca parte a acțiunii globale coordonate de UE în Cornul Africii, prima operațiune navală a UE din toate timpurile, (EUNAVFOR – Atalanta, menționată anterior), al cărei mandat este de a reprima, a descuraja și a preveni actele de piraterie și de jaf armat din largul coastelor Somaliei și de a contribui la protecția navelor comerciale și, în special, a navelor PAM care livrează ajutoare alimentare pentru persoanele strămutate din Somalia;
- J. întrucât, din decembrie 2008, Operațiunea EUNAVFOR Atalanta a asigurat o protecție crucială unui număr de 50 de nave ale PAM, care au livrat aproximativ 300 000 de tone de produse alimentare, de care au beneficiat direct, în final, 1,6 milioane de somalezi;
- K. întrucât în cadrul reuniunii Consiliului de Afaceri Externe din 27 iulie 2009, menționată anterior, Consiliul a decis să intensifice implicarea UE în promovarea păcii și dezvoltării în Somalia, în strânsă cooperare cu toți actorii relevanți, în special cu ONU și Uniunea Africană (UA) și, în acest scop, a examinat modalitățile în care UE ar putea să contribuie la eforturile internaționale, inclusiv în domeniul securității;
- L. întrucât, în cadrul reuniunii Consiliului de Afaceri Externe din 17 noiembrie 2009,

Consiliul a aprobat un concept de gestionare a crizelor aplicabil în cadrul unei posibile misiuni PESA (Politica Europeană de Securitate și Apărare), al cărei scop este să contribuie la instruirea celor 2000 de membri ai forțelor de securitate ale Guvernului Federal de Tranziție (GFT) al Somaliei;

- M. întrucât pirateria a devenit o afacere profitabilă, cu răscumpărări uriașe cerute pentru persoanele capturate și întrucât pirații din zilele noastre folosesc metode mai sofisticate, sunt foarte bine înarmați, se ghidează după o strategie clară și au capacitatea de a se adapta rapid la noi tactici;
 - N. întrucât această asistență pe termen lung din partea partenerilor internaționali nu poate fi eficientă fără o stabilizare a situației în materie de securitate;
 - O. întrucât insurgenții Uniunii Tribunalelor Islamice au exclus orice legătură politică și orice reconciliere în vederea restabilirii păcii pe baza Procesului de pace de la Djibouti, care oferă un cadru pentru găsirea unei soluții politice durabile în Somalia;
 - P. întrucât forțele militare care participă la operațiunea EUNAVFOR Atalanta pot să aresteze, să rețină sau să transfere persoanele suspectate de comiterea unor acte de piraterie sau jaf armat în zonele în care se află acestea; întrucât suspecții pot fi de asemenea judecați de un stat membru UE sau de Kenya, în temeiul acordului semnat cu UE la 6 martie 2009, prin care se acordă autorităților din Kenya dreptul de a judeca;
 - Q. întrucât, potrivit unui raport al Programului pentru Mediu al Organizației Națiunilor Unite (UNEP), un număr mare de transporturi ilegale de deșeuri toxice, al căror conținut prezintă scurgeri, au fost depozitate de-a lungul coastei Somaliei, demonstrând un dispreț total față de sănătatea populației locale și conservarea mediului,
1. condamnă cu fermitate încălcările grave ale dreptului internațional umanitar și ale legislației drepturilor omului de către toate părțile implicate în conflictul din Somalia; solicită încetarea imediată a ostilităților și solicită tuturor grupărilor armate să depună de urgență armele și să se alătore unui veritabil dialog extins cu GFT; solicită tuturor părților beligerante să se abțină de la comiterea unor atacuri neselective asupra civililor și solicită crearea unei comisii independente pentru investigarea crimelor de război și a încălcărilor drepturilor omului;
 2. își reafirmă sprijinul pentru GFT, sub conducerea Președintelui Sheikh Sharif Sheikh Ahmed, precum și pentru angajamentele asumate de președinte în sensul respectării principiilor prevăzute în Acordul de pace de la Djibouti, inclusiv pentru spiritul de reconciliere și încercarea de asigurare a unui proces politic incluziv; condamnă atacurile armate împotriva GFT al Somaliei, a ONU și a ONG-urilor;
 3. reamintește faptul că toate părțile implicate în acest conflict și comunitatea internațională au responsabilitatea de a proteja civilii, de a permite furnizarea ajutoarelor și de a respecta spațiul umanitar și siguranța personalului de asistență umanitară; solicită, așadar, să se creeze de urgență condițiile potrivite pentru a soluționa în mod adecvat catastrofa umanitară din Somalia;
 4. ia act cu mare satisfacție de faptul că operațiunea EUNAVFOR – Atalanta contribuie în continuare cu succes la securitatea maritimă din largul coastelor Somaliei, protejând navele afretate care livrează în cadrul Programului alimentar mondial ajutoare alimentare

către Somalia, vasele care livrează încărcături deosebit de importante pentru operațiunea UA de sprijinire a păcii în Somalia și alte nave vulnerabile; solicită Consiliului să extindă durata operațiunii cu încă un an după încheierea actualului mandat, la 12 decembrie 2009; își exprimă sprijinul pentru o eventuală extindere spre sud a zonei de operațiuni, în funcție de activitatea de piraterie, dar subliniază că o astfel de extindere nu ar trebui să aducă atingere scopului principal al misiunii, și anume protecția convoaielor din cadrul Programului alimentar mondial și a altor nave vulnerabile, precum flota comercială și navele de pescuit;

5. subliniază faptul că actele de piraterie pe mare subminează în mod grav cadrul de securitate și afectează semnificativ furnizarea de ajutoare alimentare în contextul unei situații umanitare deja critice;
6. subliniază că succesul luptei împotriva pirateriei va fi posibil numai prin abordarea cauzelor care stau la baza acestei probleme, care sunt determinate de situația din teren, constând în sărăcie și un stat eșuat, cauze care pot fi eradicate numai prin realizarea păcii, dezvoltării și a consolidării statului în Somalia;
7. consideră că, până când o soluție politică este găsită de comunitatea internațională la problema credibilității Somaliei ca stat, strategia de securitate implementată prin intermediul Operațiunii EUNAVFOR Atalanta trebuie să prevaleze în continuare și chiar să fie consolidată în ceea ce privește resursele puse la dispoziția forțelor desfășurate în cadrul operațiunii propriu-zise;
8. invită Consiliul, prin urmare, să analizeze posibilitatea creării unei operațiuni PESA noi, la scară redusă, în paralel cu Operațiunea EUNAVFOR Atalanta, pentru a contribui la instruirea forțelor de securitate ale GFT, armonizând astfel între ele inițiativele existente – inclusiv inițiativa Franței în Djibouti și inițiativa Ugandei ca parte a programului de instruire instituit de AMISOM – prin garantarea faptului că acestea recurg la același tip de acțiuni; salută, în acest sens, aprobarea de către statele membre la 17 noiembrie 2009 conceptului de gestionare a crizelor în vederea unei posibile noi operațiuni PESA în Somalia, dar insistă ca adoptarea acestui concept să nu aducă niciun prejudiciu deciziei de lansare a unei misiuni, care poate fi luată numai după o examinare mai atentă a situației din teren, asigurându-se respectarea drepturilor omului, plata salariilor, furnizarea echipamentului necesar și integrarea forțelor de securitate instruite în cadrul structurilor statului și al structurilor de conducere, astfel încât, odată revenite în țară, acestea să nu se întoarcă împotriva guvernului pe care ar trebui să îl protejeze;
9. regretă faptul că un procent între 35 % și 40 % dintre navele din regiune nu sunt înregistrate la organismul central de coordonare a securității maritime și, drept consecință, echipajele acestor nave nu sunt conștiente de riscurile specifice în ceea ce privește securitatea; solicită, prin urmare, statelor membre să garanteze că toate navele lor sunt înregistrate; solicită tuturor navelor să respecte recomandările emise de EUNAVFOR - Operațiunea Atalanta, pentru a garanta cel mai înalt nivel de siguranță și pentru a reduce astfel riscul de a fi atacate sau capturate;
10. regretă faptul că o atitudine excesiv de îngăduitoare față de cererile piraților somalezi, în absența aplicării măsurilor coercitive necesare, poate genera efecte contraproductive și indezirabile în viitor, încurajând noi cazuri de piraterie în zonă;
11. își exprimă în continuare sprijinul pentru AMISOM, având în vedere rolul său esențial în

procesul de pace; insistă asupra faptului că implicarea în continuare, alături de UA și AMISOM, ar trebui să identifice cele mai urgente nevoi și posibile modalități de sprijin suplimentar din partea UE pentru a asista AMISOM în vederea dezvoltării capacităților, proporțional cu mandatul acesteia;

12. invită comunitatea internațională și în special UE să mărească sprijinul constând în asistență umanitară pentru persoanele strămutate intern și pentru populația aflată în nevoie;
13. consideră că implicarea organizațiilor de femei din Somalia și a societății civile ar putea juca un rol pozitiv în procesul de reconciliere națională;
14. invită statele membre să analizeze posibilitatea instruirii membrilor echipajelor și a pescarilor, pentru a-i pregăti în eventualitatea unei luări de ostatici;
15. solicită să se dea dovadă de strictețe în aplicarea și monitorizarea embargoului asupra armelor impus Somaliei de către ONU în 1992 și să se reia aceste proceduri, având în vedere că gradul de respectare al embargoului este redus; solicită tragerea la răspundere a celor care au încălcat embargoul asupra armelor impus Somaliei;
16. invită ONU și Comisia Europeană să investigheze sub toate aspectele deversarea deșeurilor toxice și pescuitul ilegal de-a lungul coastelor Somaliei, să stabilească responsabilitățile la toate nivelurile, să sprijine eforturile de a deferi justiției persoanele responsabile pentru aceste infracțiuni și să asigure faptul că actele de contaminare a mediului sunt tratate la nivel global;
17. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Secretarilor generali ai Uniunii Africane, ONU și Autorității Interguvernamentale pentru Dezvoltare (IGAD), Președintelui GFT al Somaliei, Guvernului Etiopiei și Parlamentului Panafrican.